

(Gl. str. 4.)

Slovenski rek.

V tekatnem delu: enostolpčna petlitna vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 lir; v oglaznem delu 4,50 lire. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. — Notice: vrstica 7 lir. Mali oglasi: beseda 0,50 lire. Oglasi davek povzdi se posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Berlin, 2. aprila. Nemški oddelki skupaj s deli neke kozmaške divizije hrvatskimi planinskimimi lovci in domaćim oddelki zadnje tedne ponovno napadali komunistične tolpe. Razbili su tolovaške skupine in so sovražnik, ki je ponekod napadal s moćnejšim silami, zadali krvave izgube. Nemški oddelki so se vrnili domov zvećim silom brez vsakršnih lastnih izguba. Z zadnjih štirih dneva so našli nemški vojnici u enom samem odesku u Hrvatskem 381 mrtvih komunisto. Poleg tega so izgubili komunisti tućveć ko 200 ućetnikov. Ti so izpoviedali, da so imeli tolpe izredno huć izgube zaradi napadova bojnih letal. Nemci su zaplenili u teh bojih tuć mnogo streliva, opremo u živil, pisebno bodo komunisti pogrešali zaplenjene radijske i telefonske aparate u strojevine.

Ko je prešel na vojaški položaj, je opozoril dr. Göbbels, da predstavlja vzhodno bojišče samo del skupne nemške strategije. Razvoj na vzhodu lahko pravilno presoja moč v zvezi z ostalimi važnimi operativnimi nalozami, ki jih je treba rešiti v okviru skupnega nemškega strateškega načrta. Enako kakor nemški obstanek na vzhodu je važna zavrnitev angloameriške invazije na zahodu. Kati slednja bi lahko predstavljala presečišče be vojne. Če se je sovražnik v tej stvari še vdaljal iluzijam, potem mu je že časovinski primer pripravil zelo hudo razočaranje. Angličji in Američani, ki še upajo, da nemškega lovskega letalstva nikjer več ni, pa sedaj enako do-

„Kdor noče, da bi ga neoboroženega pobili, temveč se rajši odloči za oborožen odpor, naj se ne boji, da bi se moral zapisati temu ali onemu *izmu*, ki je tuj njegovemu srcu.“

In tako tudi ta prostor ni ostal obvarovan pojavov, ki potrjujejo absolutno voljo po splošnem unicenju. Uboj, umor, rop in požig spremljajo pot, ki po njej hodijo tolpe. Pri njih ni govora o zakonih bojevanja, kakor so ga civilizirani narodi priznavali že pred stoletji in uzakonili v mednarodnih pogodbah. S časom se je tudi vse bolj zabirala meja med tolpami

Prebivalci te dežele bi bili neopustljivo kratkovidni, če bi zahtevali od Nemcev varstvo življenja in izgradnjo prihodnosti, ne da bi sami izpriznali toliko življenjske sile in življenjske volje, da bi pri tem delu sodelovali. Saj je ne samo gmotno, ampak tudi življenjsko ogrožen sleherni prebivalec, ki hoče v miru in v varnem izvrševati svoj poklic in živeti v okolju svoje družine! *Tua res agitur!* Za prav tvojo stvar gre, za tvoje življenje, za tvoje premoženje, za

Govorec o Trstu, pravi pisec:

Nihče ni prisiljen priglasiti se domače zaščitne oddelke ali pa v nemško ali italijansko vojsko. Vsak naj se sam odloči, kje je bolj na mestu. S puško v rokah ali z lopato izpolnjevanje te dolžnosti vsekako ni sluzi, samo enemu trenutku, temveč vse bolj njegovi prihodnosti, zavarovanju njegovega dela, blaginji njegove družine.

Na ves ta naš stoletni trud za čistost slovensčine so pa pijunili prvi prav komunisti in pričeli ustvarjati iz našega lepega jezika mednarodno žlobudro, kakor so jo v Rusiji že ustvarili iz rušine in ostalih jezikov SSSR. Namesto da bi svoje gibanje lepo imenovali komunistično stranko, so napravili komunistično partijo; namesto da bi se imenovali kot pripadniki te stranke strankarji, si pravijo partizani; namesto da bi sklicevali zborovanja, se shajajo na mitinge; namesto da bi jih vodili poveljniki, jim poveljujejo komandanti; namesto da bi jim opravliali društvene posle tajniki, jim jih opravlja sekretarji itd., itd. Poleg tega so uvedli v slovensčino take spake, kakor so politikomisar (doslej smo Slovenci poznali samo polita čuckel!), kominterina, profinterina, kolhoz, sovhez itd. Same skovanke iz tujih okrajsd, ki niso samo grde, ampak tudi nasprotno vsem temeljnim pravilom slovensčine. Nazadnje so pa obogatili slovensčino še z neštetimi ugankami od OF preko NOV do AVNOJ, in celo ime svojega vrhovnega poglavarja Broza so sestavili iz začetnic organizacije Tajna Internacionalna Teroristična Organizacija — TITO.

Kakor je osnovna težnja vsakega komunizma, oropati vsak narod njegove narodne zavednosti, tako je tudi njegov namen, zabrisati počasi vse tisto, kar mu je posebno svojsko in pomembno, kar bi se mogel razločevati od drugih, in ker je jezik najbolj svojska svojina vsakega naroda, se jo treba spraviti najprej nadeni in ga pompednaroditi, ali kakor bi komunisti povedali — internacionalizirati. Počasi je treba napraviti iz njegove vsotni žargon, ki na bi služil vsem komunističnim robotom od Nove Zemlje do Kerguelov in od Kamčatke do okoli sveta do Aljanse. In ta žargon robotov naj bi bil brez duha in dušne samo stvarno sredstvo za stvarno razumevanje, strojno obkilo za stroje

To je prvi namen, ki ga zasleduje jejo komunisti s pačenjem jezikov in toraj tudi s pačenjem lepe slovenske ne. Poleg tega pa imajo komuniste še druge namene, preračunane na posebno slovesko dojemljivost za vse kar je tujega, nejasnega in skrivnostnega. Že od nekdaj je bilo povprečnemu Slovencu inenitno in »nobe« vse tuje, posebno če tistega n populnoma razumel. In izkrivljat to našo slabost, so komunisti duševno domeli, da bo našemu preproščaku, povprečnemu in polrazumniku mnogo bolj inenitna pot na »miting« kakor na domače »žbortovanje«. Že ta sama skrivnostna beseda »miting« more vplivati »rodno na rado vednost radovednih«. Koliko bolj skrivnostni pa so si izrazili, kakor na pr. komanda, politikomisar, partija, partizanstvo, kolektiv in seveda še OF, NOV, AVNOJ itd. Da, res to je čisto nekaj novega nekaj takega, česar prejšnje slovenske stranke niso ne imele ne poznale. Že zato — si mislita slovenski preproščaki in politineligenti — mora biti komunisten nekaj zelo inenitnega in »nobe«.

Kakor pri vsem, je torej tudi v tem zvitka zahrbtna preračunavost z slepim in lov žrti. Vse to ni morda šele iznalska karkanih »tovarišev« Križevic, Kardeljev Baeblerjev in ostalih »zdravstvalcev« Slovencev. Nikakor, tako modri niso iz lastnih nagibov. Oni se poslužujejo samo načinov, na način, ki so jih zasnovali in preizkusili že davno pred njimi mednarodni brezdomnovinci in vesoljni judje v moskovskem Kremlju. Na nasli slovenskih komunistih ni najmanjša lastne dlake: vse njihov kozuh ima vsiljo znamenje »Made in USSR«. In Moskve so žerjopi vsa svoja modrost in od onded dobivajo vsa navodila, enako za moritev postenih Slovencev kakor za požige in rope ter za pačo

„NOSTRA CULPA...”

strnemo v eno in da to svo
voljo izpričamo s podpisi in
protikomunistični spomenici!

Zdravo in blagoslovljeno Veliko noč želita vsem svojim naročnikom in bralcem

Uredništvo in uprava
»DRUŽINSKEGA TEDNIKA«

Vrhovni komisar za operacijsko področje »Jadransko Primorje« je izdal odlok, s katerim je dodelano odredbo o prijavi spreminil in poostil. Po tem odloku se mora vsaka oseba, ki se stalno ali začasno naseli na področje »Jadransko Primorje«, ali pride na obisk k sorodnikom, prijavitelj najpozneje v 24 urah na občini, v kateri se je nastanila. Osebe, ki na ozemlju že dalj časa biva, pa se še niso prijavile, morajo to storiti v roku enega tedna. Kršilci tega odloka bodo kaznovani z globo do 20.000 lir in zaporom do 3 mesecev.

Slovenska knjiga in Zimska pomoč. V zadnji številki smo med slikarji, ki opremljajo knjige za tomljeve Zimske pomoči, po pomoči navedli tudi L. Perka in njegove s. Brolle.

Po odredbi šefa Pokrajinske uprave mora biti Ljubljana od 3. aprila dalje zatamnjena od 20.30 do 6.

V sedanjem telefonskem imeniku za Ljubljano pokrajino je na prvi strani objavljeno, da morejo ljudje medkrajne pogovore prijaviti na številki »06«, informacije o naslovih in številkah telefonskih naročnikov pa dobe, če kličejo številko 9. Ker sta zdaj obe ti številki ukinitveni, je treba od 1. aprila dalje medkrajne pogovore prijavljati na številko 4500 ali 4600. Na teh dveh številkah se odsele dobe tudi informacije o naslovih in številkah telefonskih naročnikov.

Ljubljanski potrošniki dobijo na odrezek »7« — Ape osnovne živilske nakaznice v aprilu 100 gramov bonbonov na osebo. Prodajajo jih naslednje trgovine: M. Jeras, Miklošičeva 34; »Bonbon«, Miklošičeva 30; E. Resman, palača Bate, »Mimosas«, palača Kreditne banke; R. Stine, Bleiweisova; Sumi, Gradišče 7; in Vavpetič, Celovška.

Po razpisu šefa Pokrajinske uprave v Ljubljani z dne 28. marca 1911, so vsi izpiti, ki so jih dijakli opravili na državnih in zasebnih srednjih in mešarskih šolah v Crnomlju, Kočevju, Novem mestu, Ribnici in Smilhu pri Novem mestu po 8. septembru 1911, neveljavni. V tej dobi so imeli omejene kraje zasedene uporniki in se izpiti niso vršili po zakonskih predpisih, dogajale so se pa tudi razne nepravilnosti. Prizadeali učenci morajo izpiti še enkrat opraviti. Zlase naj se s spricvalom pri ravnatelstvu svojega zavoda ali kakšne druge šole iste vrste, pa bodo dobili vsa potrebna navodila.

Na praznik 23. marca je nastal na Rožniškem hribu pod Francoskimi okolišarji požar, ki je naredil precej škodo. Zanele ga je nedvomno nekaj spretnosti, ki je iz neprevidnosti vrzel tleč cigaretni ožarek v suho travo. Spretnosti naj bodo previdnejši, saj vedo, da je spominjati v gozdu vse polno suhega drvečja, ki se izredno hitro vname. Z nepremišljenostjo lahko povzroče občutno škodo.

Ljubljanski potrošniki dobijo v aprilu grah na odrezek št. 23, 24, 25, 26 in 27, izločeni pa na odrezke št. 18, 19, 20, 21 in 22 nakaznice za krompir.

Ljubljanci se kljub ponovnim opozorilom policije še zmerom ne držijo zahtevanih predpisov v večernih urah. Se zmerom nekateri tako malomarno zateme okna, da prodira svetloba skozi vse špranje. Policija ponovno opozarja, da bo tudi najmanjša prekrška glede zatemnitve najstrožje kaznovala. Za zatemnitve stanovanjskih in poslovnih prostorov odgovarjajo najemniki, za zatemnitev vež in stonovšč pa gospodarji hiš.

Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino, je ugotovil, da so začeli nekateri mlini kršiti določila uredb o mlečju žita z dne 5. februarja 1912, in da mletijo strankam žito, ne da bi od njih zahtevali mlevski list. Nekateri posestniki so pa začeli mleči žito na domačih pripravih, ki bi morale biti po naredbi plombarine in zapечатene. Prehranjevalni zavod opozarja, da vsa določila uredb o mlečju še zmerom veljajo in bo prestopke glede mlečja žita strogo kaznoval.

Novi tečaj pomočnice za prvo hišno pomoč se bodo začeli šele po velikonočnih praznikih, in sicer 17. aprila. Mesni fizikat vabi vse hišne gospodaje, ki v svojih hišah še nimajo izučenihi pomočnice, naj jih k tem novim tečajem prijavijo. To nai store tudi oni gospodarji, ki imajo svoje hiše v zunanjem nevarnostnem pasu mesta. Prijave sprejema vodstvo zdravstvene profitelatske zaštite v mestnem fizikatu.

Tiskovni urad Vrhovnega komisarija za operacijsko področje »Jadransko Primorje« sporoča, da je zaradi omejitvenih ukrepov glede uporabe električnega toka v Trslu prepovedano uporabljati dvizalca v hišah, ki imajo manj ko pet nadstropij.

Javna knjižnica Pokrajinske delavske zveze (Delavske zbornice) na Miklošičevi cesti 22, v Ljubljani je od 3. aprila dalje odprta vsak delavnik od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

Osebnosti

POROČILI SO SE:

V Ljubljani: Inž. Anton Ozvald, načelnik gradbenega oddelka direktorje žel. in goč. Gabrijela Bajkova, uradnica; g. dr. Jože Gogala, tajnik Pokrajinske zveze delodajalcev in goč. Tatjana Kavčičeva; g. inž. Josip Vitek in goč. Vida Oreškova. Čestitamo!

UMRLI SO:

V Ljubljani: Marija Mozetičeva; Jože Melinda; Ivan Prosen, pekovski mojster in posestnik; Franc Oblak; Franc Centa; Franc Schott, tirančni računski uradnik v pok.; Ivan Petek; Antonija Rogarjeva; Minka Vugova; Josip Mah; Katarina Cesarjeva; Pavla Suhadolnikova; Janez Mandel; Marija Potokarjeva; Bogomir Regio. Naše sožalje!

Listek »Družinskega tednika«

MUHE MATERE NARAVE

Nikoli ne bi smeli živati primerjati s človekom; najmanj pa žuželke — in vendar žive nekatere izmed njih tako, da nehoti vzklíknejo: »Tega so se naučile pri človeku.« ali pa: »Tega smo se mi pri njih naučile!« Posebno velja to za mravlje, ki so jih naga dni celo imenovali »ljudi v malem«. Prav kakor mi ljudje, imajo mravlje svoje države, ki je v njih vse natanko organizirano. Vsaka teh živalce ima svojo določeno življenjsko nalogo. Nekateri so vrtnarice, druge živinorejke, tretje pestunje, med mravljami srečaš pa tudi delavce, vojake in vzgojitelje.

Ali so torej te male gozdne živalce inteligentna bitja? Ali uravnava njih žitje in bitje, njih na videz premišljeno ravnanje zavedna miselnost? Ogledimo si torej izrez iz njihovega življenja pobleže. Po umetno izrajeni gozdni cesti — kapaik so jo spet zgradile mravlje same — koraka odedel rdečkastorjavih orjaških mravelj-amaconk z izvidniki, s praležem in varnostno zadnjo stražo. Po vojni diši. Kdo bo žrtve napada?

Nedaleč oddal stoji trdnjava marljivih in priklupnih črnorjavih mravelj. Pod zemljo kipi njih razgibano življenje, polno truda in dela. Pravkar vrtnariji zakopavajo užitne gobice. Tedaj pa v mirno žitje udari alarm. Nadno mravljišče oživi, kakor bi kdo dregnil vani. Nekje je vdrila vani rdeča amaconka in se že bori s prednjo stražo. Preplašene pograbijo črne ne-govalke bele bube in se skušajo rešiti iz obleganega mravljišča. Če se jim posreči priti na prosto, splezajo z dragocenim tovorom na grmčje in bilke, da tako zavarujejo bodoči zarod pred napadalkami.

Medtem pa rdečke prodirajo vse globlje in globlje v črno mravljišče. Zagrizeno se skušajo priboriti do izbe, kjer so shranjene bube. Brž ko se jim to posreči, zgrabijo vsake vsaj eno bubo in z njo jadrno zapustijo mravljišče. Črni vojaški jih zasledujejo. Boi traja več dni. Na koncu so vendar rdečke zmagovalke.

Vračajo se z dragocenim plenom v svoje mravljišče; tamkaj jih ljubezljivo in priateljsko sprejmejo matine črnorjave mravlje, prav takšne, s kakršnimi so se rdečke teh nekaj dni borile. Previdno jim vzamejo bube iz rok in jih odnese v domače izbe. Kaj pa to pomeni? Kaj počno črke v kraljestvu rdečk?

Črne mravljišče so sužnje rdečk. Tudi ne so rdečke nekoč, pred davnimi dnevi, odnese izpod rodne strehe kot bube v svojo državo. Zdi se, da so rdečke amaconke izredno bistre.

Amaconke dobro vedo, da bi se razvile ujetnice nikoli ne bile dobre in zanesljive sužnje, zato jih vselej ubijajo, če kot bube, jih tako rekoč »odpo-tirajo« že pred rojstvom. Črne mravljišče, ki se izležejo v rdečem mravljišču, spuščejo amaconke kot svoje starše in niti na misel jim ne pride, da bi se uprle. Prepričane so, da mora biti tako. Po prirojenem mravljiščenem instinktu vrše v rdeči državi prav tisto delo, ki bi ga opravljale doma, če bi tam ostale. Mislijo namreč, da so doma. Voljno grade svojimi gospodom podzemeljske palače z neštetihi izbicami in sobanami, voljno kupčijo in nabirajo hrano in krmijo z njo amaconke.

In zdaj smo prišli do tistega čila, ki ga zasleduje mati narava s svojo nenavadno muhavostjo in hkrati čudovito doslednostjo. Amaconke same namreč ne bi moge živeti. Hraniti se morajo s hrano, ki jim jo podaja črne mravljišče iz svojega želodca, iz svojih ust. Male črne mravlje, vzgojene v rdeči državi, pa žive v prepričanju, da mora biti tako. Domače in naropane bube nečujejo z materinsko ljubeznostjo kakor bi negovale svoji zarod pri svojih črnih starših doma. In te črne mravljišče, po naravi boječe in neboječe, se postavijo pogumno v bran slehernemu napadalcu na rde-

čo trdnjavo, kakor da bi bila rdeča država njihov prava domovina. Čeprav se zdi neverjetno, je neizpodbitno, da amaconke brez svojih črnih sužnje sploh ne bi moge živeti. Njih čeljusti so namreč oblikovane tako, da z njimi lahko imenitno napadajo in kradajo tuje bube, ne morejo pa z njimi jesti. In tako morajo pustiti, da jih črne mravlje vse življenje pitalo. To tudi opravljajo njih ravnarice. Brez črnih mravelj bi silni, rdeči rod amaconk že zdavnaj izumrl. Vsaka amaconka mora imeti vsaj štiri-deset črnih sužnje, če hoče živeti. Njih življenje, življenje odvisno gospode, je pa vendarle odvisno od skromnih, črnih sužnje.

Človek se nehoti vpraša, kaj bi se zgodilo, če bi se črne mravlje na le-pem zavedale svoje važnosti in se uprle. Vendar je življenje najbrže urejeno tako, da mati narava tega nikoli ne bo dopustila.

(Hamburger Illustrierte)

Prijateljstvo

NAPISAL R. HARRER

Ko sem proti večeru hodil po mestnih ulicah, je nenadno stopil k meni neki tuj gospod, me objel, potrepal po ramih in vzklíknil:

»Dagobert, kako dolgo se že nisva videla! Kaj te je pripeljalo v naše mesto? Cudiš se, kako sem se spremenil, kajne? Ana, pridj bliže! Pogledaj, to je moj stari prijatelj iz dijaških let.«

Presenečen sem ga pogledal. Ko je mož naposed obmolknil in se mi je približala njegova debelušna žena, sem zaspehal:

»Motite se, gospod! Jaz nisem Dagobert.«

Mož se mi je zasmejal in dejal: »Pomisli, Ana, Dagobert pravi, da se me spominja še ko sem bil suh pobih. Seveda ne more vedeti, kako si

Najprimernejši nadomestek gimnastike za vsakogar, je brezorožna samoobramba

džiu - džitsu

Šola za spretnost, prožnost in pri-sebnost.

Poučuje strokovnjak vsak torek in četrtak

za gospode: od 17. do 20.

za dame: od 20. do 21.

Gimnastična šola, Muzejska ul. 3, pritličje

vsja ta leta skrbela zame. Ana, pozdravi vendar mojega ljubelega prijatelja.

Gospa Ana mi je ponudila roko in me pozdravila. Kaj sem hotel? Priklonil sem se ji in ji podal roko.

»No, tako,« se je spet oglasil njen mož. »Zdaj moraš z menoj preživeti današnji večer. Povabim te k sebi na dom. Ne ugovarjaj, Dagobert!«

Misel, da me bo nekdo zastoj pogostil, me je razveselila.

»Saj vendar moram...« sem skušal ugovarjati.

»Molčite! me je prekinil neznanee.«

»Moraš z menoj. Saj si imava vendar toliko povedati. Obujala bova spomine na najine šolske tovariše, na skupne doživljaje. Boš videl, kako prijeten večer bo. Ana nama bo skuhala kaj dobrega za pod zob. Tudi za vino boš poskrbela, Ana, kajne?«

»Moj mož je znal,« se je zdaj oglašala gospa Ana. »Povabi vas na večerjo, a dobro ve, da nimam prav ničesar doma. Trgovine so pa zdaj tudi že zaprte. Saj ne morem ničesar

kupiti. Gotovo me razumete, dragi gospod?«

Priklonil sem. Prav dobro sem jo razumel.

»Sicer se pa vaš mož moti...« sem spet skušal priti do besede.

»Ali res misliš, da se motim?« se je zasmejal neznanee. Potem me ne poznal. Ne bom prej miroval, dokler ne boš privolil v moje povabilo.«

Ana je zardela. Morda od jeze, morda zato, ker ji je bilo nerodno. Potem je dejala, da je njen mož čudak in vprašala, če je bil že v šoli takšen.

»Seveda sem bil,« je namesto mene odgovoril njen mož. »Zdaj pa pojdi z menoj, Dagobert.«

»Ernst, res nimam doma ničesar, kar bi lahko ponudila tvojemu prijatelju,« je spet spregovorila gospa Ana.

»Dobro,« je potem rekel njen mož. »Potem bom Dagoberta pač povabil k »Srebrnemu tigru«. Tebe, draga Ana, seveda najin pogovor najbrže ne bo posebno zanimal.«

»Da, da!« je zastokala gospa Ana. »Kar sama pojdi v gostilno! Pazite na mojega moža,« mi je potem naročila in mi ponudila roko v slovo.

Obljubil sem ji. Komaj je gospa zavila za ovinek, se mi je njen mož nasmehnil in dejal:

»Najlepša hvala, gospod, da ste mi pomagali. Može pač še zmerom sku-paj držimo, vsaj zakonski može. Ne morete si misliti, kako težko si pri-ženi izvojujem kakšen prost večer.«

»Torej ste danes preizkusili svojo najnovejšo nakano,« sem ozlovoljen vzklíknil. »Dobro se zabavajte! To rekši sem hotel oditi, a neznanee me je zadržal, rekoč:

»Ostanite! Tako nisem mislil. Moj gost stoji z menoj morate v našo stalno gostilno. Moji prijatelji, ki me že pričakujejo, vas bodo radi sprejeli v svojo sredo in vam kot mojemu rešitelju izkazali posebno čast.«

Tako sem res odšel z njim v gostilno pri »Srebrnem tigru« in se prav prijetno zabaval. Ernst je postal moj prijatelj. Pri vsej zadevi me moti samo to, da me Ernstova žena Ana še zmerom imenuje Dagoberta, meni je pa prav to ime tako zopрно.

NAKLJUČJE

Spoznala sta se v nekem majhnem pariškem baru. Ona je bila dovplna Parižanka, ne ravno lepa, zato pa tembolj mikavna, on pa pravi kavalir, ravni, širokih ram, visoke postave in izraziti oči. Že po prvem plesu si je osvojil njeno srce.

Kmalu sta sedela v udobnem kotiku bara in prijetno kramljala. Pozabila sta na okolico in se popolnoma potopila v pogovor.

»Rada bi vedela, kaj ste po pokli-cu?« je vprašala ona. Ko je na videla, da mu je zaradi nenege vprašanja postalo nerodno, je dodala: »Opro-stite, da sem tako radovedna...«

»Ravnatelj velike manufakturne trgovine sem,« je odgovoril elegantni

OKVIRJI ZA SLIKE
V VELIKI IZBIRI, NIZKE CENE
I. GAMBERGER
KOLODVORSKA UL. 18

ZAMASKE stare, neuporabne in vsakovrstne odpadke kupimo v vsaki količini. Emonska c. 2, dvorišče — pisarna.

TORBICE, rokavice, čevlje itd. barvaite s specialno barvo, ki usnuje ne škoduje. Elaks, Napoleonov trg.

VAJENKO za damsko krojaštvo (šiviljo) sprejme modni salon Genica, Zaloška cesta 18.

DAMSKA IN OTROŠKA KROJAČICA
Salon »JOŽICA« Grum
LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA 4a/IV
(POPREJ BLEIWEISOVA C. 17.)

gospod in se vlnudno priklonil. »Pi-sem se Louis Duval.«

»Zdaj vam bom še jaz zaupala svoj poklic,« je nekoliko zmedeno spregovorila njegova plesalka. »Tajnica sem v neki veliki tovarni za parfume.«

Louis je občudoval svojo plesalko in moral priznati, da sta li eleganca in uglednost že prirojeni.

Dekle se je naslonilo na oblazinjen naslanjač in pogledalo Louisa s pogledom, sprito katerega je pozabil na ves svet. Zavedal se je samo še, da se je do ušes zaljublil v to dekle, katero je danes prvič srečal. Ko je pa potem Germaino tako li je bilo ime, spremljal do taksija, je bil zelo razočaran. Vprašal jo je, kdaj bi se prihodnjič sestrjala, a ona je odločno dejala:

»Ne govorite mi o sestanku. Prepustite najino usodo naključju. Morda naju bo lepeza dne spet privedla skupaj.«

Od tedaj je minilo štirinajst dni. Louis svoje plesalke ni pozabil. Veno-mer je moral misliti nanjo, zmerom mu je bila nena podoba pred očmi. Hrepenel je po njej in si želel, da bi vsaj pet minut lahko z njo govoril. Hkrati ga je pa pekla vest, ker se li je zlagal in ji povedal napaten poklic. Ali bi pa bila Germaina prav tako ljubezna z njim, če bi vedela, da je naveden krojač, ki zasluži na teden komaj štiri sto frankov?

A nekega dne je Louisu vendar pri-skočilo naključje na pomoč. Ko je zatoplen v misli stopal po neki pariški ulici, lo je zdajci zašel pred seboj. Naslednji trenutek ga je tudi ona opazila in veselo vzklíknila.

Ko sta potem zavila v park in se pomenkovala, je Louis pogumno spregovoril:

»Nekaj vam moram priznati, gospo-dična, lagal sem vam, ko sem dejal, da sem ravnatelj velike manufakturne trgovine. Navaden krojač sem, a če-dalje moremte čutim, da vas ljubim in ne morem brez vas živeti. Zai mi je, da vam že zadnjič nisem povedal resnice.«

Germaina je obstala. Zdelo se je, ko da bi se li kamen odvalil s srca.

»Tako sem vesela,« je vzklíknila.

»Zakaj ste veseli?« se je začudil Louis.

»Ker ste mi tudi vi zamolčali svoj pravi poklic. Tudi jaz nisem tajnica, temveč sobarica. Res je pa, da je moi gospodar tovarnar parfuma.«

»Ah, torej tudi ti nisi,« je ječial Louis. »Torej sva oba...« Dalje ni mogel. Izza oblakov je prisvetel mesec in obsijal dva srečna človeka, sklenjena v tesen objem.

10 zapovedi o vedenju v zaklonišču

1. Ohranite mir in red!
2. Vsak naj bo pripravljen, da po-maga drugim.
3. Kajeje je prepovedano.
4. Bodite obsirni do mater z majh-nimi otroki, do starejših in bolehnih oseb.
5. Zivali ne smeje v zaklonišče.
6. Otroške vozičke pustite zunaj zaklonišča!
7. Vsakdo naj ima pripravljeno žep-no svetilko.
8. Ne pozabite zakloniščne priljaga.
9. Rediteljevim odredbam se mora vsakdo brezpogojno pokoriti. Kdor se bo upiral, ga sme reditelj zapoditi iz zaklonišča, ali ga pa kaznovati.
10. Pravilno vedenje vsakega po-a-meznika varuje občestvo pred škodo.

O zaklinjanju kač

NAPISAL dr. med. MANFRED OBERDÖRFFER

Pot v Hugli nas je vodila skozi smrdeto ulico Kalkutte z bednimi ko-čami in še bednejšimi ljudmi v njih, s svetlimi kravati, med vrvežem ku-ljuje, rika, bivolskih vprej in avtov. Stranska pot se je odepila v Dum-Dum. kraj ki je dal ime zloglasni kroglji. Še nekaj ovinkov in naš avto se je ustavil v velikem, toda razpada-jočem parku starinske palače. V ne-kem vogalu tega parka živi v majhnem, posebnem poslopju »kakšji dok-tor«, izredno izobražen, simpatičen indijski zdravnik, ki je objavil že več pomembnih znanstvenih del o kačem strupu in njegova učinku. Tudi zdaj se bavi z zanimivimi poskusi na tem področju. Zdelo se mi je, da je ta mož pravi, da se obrnem do njega z vprašanjem, ki rolovo zanima vsakega Evropeca: kakšna je skrivnost zaklinja-čev kač.

Če vidiš na Ceylonu ali morda tudi v Port-Saidu prvič zaklinjača kač, kako izraja obvlada sikajoče kobre, boječ se jih mani kakor krolkih zai-cev, se ti zazdi, da se po njih skriv-nostni vzgled razodeva Evropeu v vsej svoji čudni, temni moči. Nehote se ti zazdi, da so ti bramanji pododovali po svojih prednikih neke nadnaravne sile, ki jih mi ne poznamo. Mnogi pravijo, da zaklinjač kače »hipnoti-zirajoč, in si ne delajo bogve kakšnih skrbi več o tem problemu. Jaz bi mu pa rad prodrl do dna.

Na dolgih potovanjih po zahodni in srednji Afriki in na lovu v pragozdu sem imel mnogo opravka s kačami. Vendar v centralni Afriki nikjer ni-sem srečal kačjih zaklinjačev, čeprav tam mgolji strupenih gadov in modra-

sev. Vendar Afrika ni domovina kra-ljevske kobre. Res sem v Sudanu videl zaklinjače gadov, toda vsem tem kačam so prei odstranili žleze strup-nice, da niso bile nevarne.

Sele v Egiptu, kjer živi neka dalinja sorodnica indijske kobre, naša hače, se prične domovina pravih zaklinjačev kač. Doslej sem pa videl zaklinjati samo prave kobre-naočarke, ne glede na to, ali sem srečal zaklinjače na Ceylonu, v severni ali južni Indiji, v Birmi, na Malajskem otročju ali v Siamu.

Krotke strupenjače sem videl samo v Penangu, na Malajskem otročju. Tamkaj hranijo zelo lepe »diamantne gade« v posebnih prostorih, prepoje-nih z mamili iz maka in kadila. Kače so tako rekoč omotične in se ne zme-nijo za opazovalce. Njih gojitelji jih hranijo s kokišimi jajci.

Ce hočeš, lahko takšnega omamlje-nega gada pobožáš ali vzigneš, pa se še ne zgame ne. Niti gobca ne odpre. Eni teh kač sem razklenil čeljusti. Videl sem, da ima očitno še žleze strupnice, saj v njih bližini ni bilo nobene brazgotine.

Kakšna je pa predstava pravega kačjega zaklinjača? Iz odrote kosare se izvije kobra. Zdi se nima nape-tega vratu. Iskajoč šviga z glavjo sem in tja. Zdi jo zaklinjač oplazi s tenko šibico po vratu. Kobra švigne kvišku. Vrat se ji napne in na njej se po-kaže značilna slika naočnikov. Mo-že, da je pa že zaklinjač ponosel k ustom pisal in se izra naito skriv-nostno melodijo. Pri tem se prav na-ravno ziblje v bokih. Kobra iame prav-lako nihati z glavjo sem in tja. Zvile se v svitek, samo še vrat in glavja nihata v ritmu, ki ga igra zaklinjač. Tako mine nekaj minut.

Zdaj iztegne zaklinjač levico in po-božá kačo po dolgem vratu, jo po-čehlja po naočnikih in po spodnji

čeljusti. Zdi se možak primakne bliže. Kača postaja drznejša, njeni zamahi glave pa odločnejši. Počasi se kobra odvija. Zaklinjač jo pritegne čisto k sebi, le če je posebno spreten, dovoli, da z vsem svojim telesom počiva na eni njegovi roki. Zdi, zdaj se iame spet počasi odmikati od nje. Na le-pem neha izgrati. Vzame pisal iz ust in se prikloni gledalcem. Hkrati se pa ustavi tudi nihajni kačje glave. Kobra vseka predse, toda zaklinjač je že tako daleč, da ga ne more več doseči. Čudež vzhoda je končan.

Le redkokdaj si zaklinjač ovije kačo okrog prsi ali vratu, to delajo samo najspretnješi. zakai, bomo izvedeli pozneje.

Kaj se torej zgodi s kbro med »zaklinjanjem?« »Kakšji doktor« iz Kalkutte mi je razložil ta čudež na kobr, ki smo li pozneje vzeli toliko strupa, da bi mogla usmrtiti pet ljudi.

S šibico zaklinjač kbro iz primerne daljave razdrži. Kače daboja, črna mamba ali kraj bi ob takšnem udarcu takoj vsekala in pičile. Kobra se pa boji. Nikoli če zasliši žabo ali no-gano, ne napihne vratu. Samo zazna-vanje nečesa nepoznanega lo more tako vznemiriti, da pokaže naočnike. Boji se in iz strahu bi vsekala, če bi le vedela, kam. Histerična je kakor stara devica, ki nekakrat izpremeni barvo in mora zbrati vse svoj pogum, preden se loti človeka. In prav zato je za zaklinjanje primerna samo kbra in nobena druga strupenjača.

Zdaj pa pride najvažnejše. Višnu, paznik, poklekne nekaj korakov od razžarjene strupenjače. Nobene pisali-nima, pa tudi sicer ni slišati nobe-nega zvoka iz vrta. Njegova desnica se pa počasi dvigne proti kačji glavi. Ves čas se ta desnica giblje, kroži, nihá, niti za en trenutek ne obmiruje. In tej roki, edini tej, sledi kačja glava. Ne upa si vsekati, ker mora v

odločku sekunde menjati smer name-ranega udara. In to menjavanje smeri zbere vso njeno pozornost tako zelo, da usahnejo vsi drugi občutki. Tukaj je sovražnik. Tukaj je nevar-nost. Ta riava stvar, ki li pleše pred očmi sem in tja in ki li ne pozna. Pri zaklinjačih igra vlogo te roke konica pisalke, ne pa njen zvok. Gibanje, to je tisti čar, ki vklepa kbro, da ne vpiči. Isti nuskus koncentracije ponovimo lahko s palico. Brž ko jo nehamo gibati kača vseka.

Zdaj je pa še vsa v čaru te roke. In tako očarana je,

Razsodba modrega kadija

Napisal Friedrich Wallisch

Kadi je zagledal pred svojo hišo veliko množico ljudi, ki je vpila in suvala nekega mladega moža. Nekaj časa je kadi to njihovo početje gledal, potem je pa zapovedal množici, naj mladeniča pusti pri miru in naj mu povedo, kaj je zakrivil.

Tedaj je stopil iz množice Dželal, ki je imel svojo prodajalno pri treh cipсах, in spregovoril:

»Mladenič, ki ga vidiš v naši sredi, se imenuje Emin. Ko je bil še otrok, smo ga vsi radi imeli. Potem je pa lepega dne odšel zdoma in se ni več javil. Vsi smo mislili, da so šakali v puščavi do kosti ogolodali njegovo suho telo. Danes po tolikih letih se je pa Emin nenadno vrnil. Prišel je v mojo hišo in dejal, da se je vrnil iz daljnih krajev in bi mi rad prodal svoje blago. To samo na sebi še ne bi bilo nič hudega. A mož je mene in mojo družino zelo razžalil. Stopil je namreč v hišo, ne da bi sezul čevlje, da je bila mera še bolj polna, je pa snel turban z glave.

»Dželal je govoril resnico,« je priznal Emin. »Stopil sem v njegovo hišo z odkrito glavo in s čevlji na nogah. Vsevedni Alah pa ve, da nisem imel namena Dželala, ki ga poznam še iz otroških let, žaliti in se mu rogati.«

Množica ljudi se je začela njegovim besedam rogati in vpiti. Kadi je pa dvignil desnico in vprašal Emina:

»Zakaj si se torej tako hudo pregrešil?«

»Ker se nisem spomnil, da vladajo v moji domovini takšni običaji. Potem sem namreč dolgo let v deželi zahajajočega sonca, ki jo tamkajšnji prebivalec Franki imenujejo Evropo. Od njih sem se navadil stopati v hišo s čevlji na nogah in razoglav.«

Kadi je nejevoljno zmignil z glavo in rekel: »Ali misliš, da ti bom verjel, da v Evropi vsi ljudje živijo proti običajem dostojnosti?«

»Tako je, gospod,« je potrdil Emin. »V deželi zahajajočega sonca bi bili ljudje užaljeni, če bi kdo prestopil prag njihove hiše s klobukom na glavi in bosonog.«

»Laž!« je kriknila množica. »Se pred kadijevim obličjem nas zasmehuje!«

Emin je položil roko na srce in dejal:

»Prisegam, gospod, da sem govoril resnico. Tako je, kakor sem rekel. Sicer pa vladajo v Evropi še druge za nas nemogoče navade. Ženske na primer tam nosijo mehke, nagubane obleke, moški pa hlače, kakor pri nas ženske. Tam se ljudje niso dolžni trikrat na dan umiti, kakor nam je zapovedal Alah, ženske si ne barvajo prstov in rok z rdečilom, temveč si posipajo obraz, ramena in roke z moko!«

»Laže! Laže!« je spet kriknila množica. »Kako more vedeti, da si ženske z moko posipajo telo? Ali je bil paznik v kakšnem harem?«

»Pustite, da nadaljujem,« je zaprosil Emin. »V Evropi ženske hodijo nezakrite po cesti in jih vsak lahko vidi. Kadar se zabavajo, odkrijejo ženske svoja ramena in roke. Vsak zakonski mož tedaj pokaže svojo ženo tudi svojim prijateljem. Ponoči, ko vlada pri nas po Alahovi zapovedi tišina in tema, zagori pri Frankih po cestah in hišah toliko luči, da celo mesec obledi v njihovem svitu. Ljudje stanujejo v hišah z več nadstropji, torej drug nad drugim in ne drug poleg drugega kakor pri nas. V stanovanja hodijo po kamnitih lestvah.«

»Emin je bil najbrže v deželi opie ne pa v Evropi,« se je oglašil eden izmed množice.

»Motiš se,« ga je zavrnil Emin. »Franki so prav tako ljudje kakor mi. Zdaj pa, ko sem se vrnil domov, se mi zdi, da moji rojaki živijo ko opice. Franki slikajo tudi umetniške slike, na katerih nastopajo moški, da, celo ženske. V Evropi imajo pa še druge posebnosti. Po gostilnah človek ne sme stopiti k ognjišču in si izbrati jed, ki mu ugaja. Gostilničar mu prinese list, na katerem so napisane vse mogoče jedi in človek si izmed njih mora izbrati pravo. Prav tako stoji tam velike hiše, ki jih imenujejo gledališča. Gospodar takšne hiše ima mnogo sužnjev in suženj. Ti med seboj govorijo, pojo, včasih streljajo drug na drugega, potem se pa spet objemajo in poljubljajo. Gospodarjevi gostje pa sede na obložjenih sedežih in to blazno igranje gledajo. Včasih gospodar pošlje v okrepčilo svojim gostom jedi in pijačo, gostje mu tega ne zamerijo, temveč ga še bogato poplačajo z denarjem...«

»Dovolj! Dovolj!« ga je jezno prekinil kadi. »Ničesar nečem več slišati. Tudi moje potrpljenje ima svoje meje!«

Po teh besedah se je kadi obrnil k Dželalu: »Poslušaj,« je rekel, »Emin je hudo razžalil tebe in tvojo družino, a kljub temu ga ne morem kaznovati. Če so se vse te čenče porodile v njegovi glavi, potem je znorel. Morda ga je obsedel vrag, ali pa ga je kdo zaklel. Če je pa vse to res,

kar nam je pripovedoval, potem se ne čudim, da mu je pogled na ta čudni daljnji svet zmešal pamet. Peljite ga h komu, ki se peča z zdravilstvom ali zaklinjanjem. Naj se ga on usmili!«

O, ta pisava!

Peter in Pavel sta bila prijatelja. Dobra prijatelja. Skupaj sta gulišla šolske klopi. Skupaj sta hodila v kino in pozneje sta skupaj ponočevala po kavarnah in gostilnah.

Nenadno je pa prišel prelom. Peter je končal medicinski študij in se kot novopečen zdravnik odpeljal v neko mesto na drugem koncu države.

Peter in Pavel sta imela pa tudi sorodne lastnosti; med njimi je bila tudi lenoba za pisanje pisem. Tri leta so minila, preden je Peter pisal Pavlu prvo pismo. In celo tega ne bi bil storil, če ne bi bilo pismo važno. Glasilo se je namreč:

»Ljubi Pavel! Po treh letih se bova venčarje lahko videla. Ze zelo se veselim, da bova nekoliko pokramljala! Službeno moram na daljše potovanje in se bom v petek pripeljal z brzovlakom skozi tvoje mesto. Ker bo vlak dvajset minut stal, bova lahko skozi okno vagona govorila. Prišel bom torej v petek ob 17.24 in bom sedel v predzadnjem vagonu. Pričakujem te na postaji in te, stara sablja, pozdravljam.

tvoj Peter.«

Pavel je dobil pismo. Zelo se ga je razveselil, kakor se je razveselil slehernega pisma, ki ga je dobil. Vendar ni znal prebrati drugega kakor podpis »došiljala«. (Zdravniki imajo namreč, kakor znano, zelo nečitljivo pisavo.)

»Mogoče,« se je obrnil k svoji ženi, »boš pa ti znala prebrati, kaj piše. Poskusi!«

Njegova žena je poskusila, a zaman. »Veš kaj,« se je zdajci domislila, »stopi k lekarnarju. Ti pač dohtarsko pisavo bolje poznaš.«

Roke, ki nikoli ne počivajo. Bolgarska pastirica še na paši prede za dom in za družino.

Pavel je odšel s pismom k lekarnarju.

»Ljubi gospod,« je vljudno pričel, »vi poznate pisave zdravnikov. Ali bi mi lahko tole prebrali?«

»Prav rad,« je ljubeznivo odgovoril lekarnar, »potrpite trenutek! Vzel je pismo in odšel v sosedno sobico.

Po nekaj minutah se je vrnil s stekleničko v rokah.

»Tako,« je zadovoljno dejal, »tukaj je recept. Zjutraj, opoldne in zvečer po tri kapljice in kmalu vam bo odleglo. Skupaj štiri marke osemdeset.«

Peter in Pavel se poslej še šest let nista videla.

TRIJE zlati KLJUČI

Se ni dobro potrkal na vrata, kar se oglasi izza vrat debel glas: »Izgini, ali pa te bom pahnil čez rob — dol na zemljo!« Vendar se Jakec ne ustraši. Mirno mu pove, da je prišel po drugi zlati ključ. Nekaj časa je bilo za vrati vse tiho, naposled pa zagodnja skrivnostni glas: »Zaslужil si ga, ker si bil pogumen. Tu ga imaš.« In neka roka mu pomoli zlat ključ.

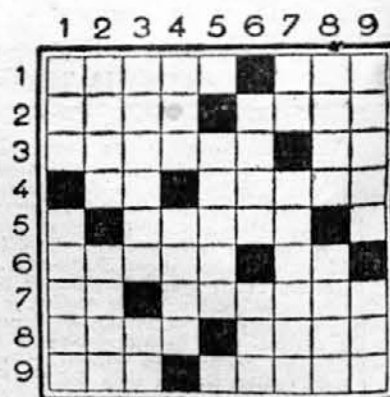
Ves srečen odhiti Jakec s ključem k orlu, ki ga že nestrpno pričakuje. Potovanje je zdaj minilo ko bi trenil in Jakec se spet znajde na trdi zemlji z drugim zlatim ključem v rokah. »Zdravstvuj Veliki orle!« še zakliče za njim, ko je že izginjal v višavah. Spet sede Jakec na bližnji kamen in začne premišljevali, kako bi prišel do zadnjega ključa. Ves obupan vzdihne: »Oh, nobenega živega bitja ni, ki bi mi pomagalo!«

»Kdo tako govori?,« se zdajci nekaj oglasi izza njegovega hrbta. Jakec se hitro obrne in zagleda na listu bližnjega grma majčkeno gosenco. »Tu sem in ti hočem pomagati!«, mu zakliče gosnica. »Udari trikrat z desno nogo po zemlji in začel se boš pogrezati vanjo. Ko prideš v votlino, boš videl tam velikega zmaja. Ta zmaj ima tretji ključ.« Takoj nato se je gosnica izpremenila v metuljčka in odfrtala.

(Dolje prihodnjic)

Križanka štev. 11

POMEN BESED

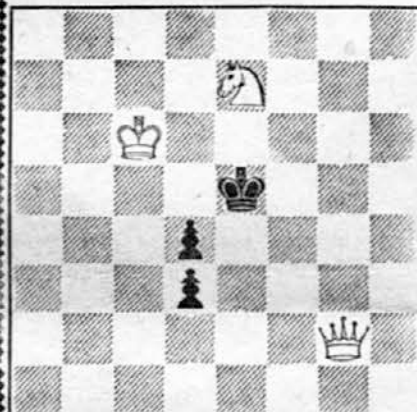
Vodoravno: 1. Poslednji dom. Gorje, če ni zdrav. — 2. Moško krstno ime. Shramba za akte. — 3. Civiliziranemu človeku skoraj bolj potrebnega kakor krojač ali šivilja. Medmet. — 4. Oziralni zaimsek. Pravilna beseda za napačno rabljeno edinico. — 5. Rokodelec. — 6. Noe jo je prvi potreboval za neki namen. Tiskovna kratica. — 7. Prislov. Nanj tisk rad apelira. — 8. Krstno ime nekaj zelo slavne filmske igralka. Del živalstva. — 9. Svojljni zaimsek. Neprijetno čustvo.

Navpično: 1. Zločin. Verstvo. — 2. Otroku prvi za mamico. V vojni redkost. — 3. Cenjeno pri koritarjih. Tiskovna kratica. — 4. Nedoločni zaimsek. Sredozemski otok. — 5. Ni nikomur odgovoren. — 6. Dar nebes. Uradni spis. — 7. Predlog. Pospeševalec glasbene kulture. — 8. Cerkveni odličnik. Ima od Ezava dalje slab sloves. — 9. Človek s polnimi ustmi samohvale. Rokodelska bratovščina.

ŠAH

Problem št. 11

Sestavil W. A. Shinkman (1902)

Beli: Kc6, Dg2, Sc7, (3).

Crni: Ke5, Pd3, d4 (3).

Mat v treh potezih.

Rešitev križanke št. 10

Vodoravno: 1. takoj. — 2. ak'; cev; pi. — 3. samaritan. — 4. oda; čreda. — 5. ara; Ana. — 6. Avala; ilo. — 7. letopisec. — 8. gr; med; ce. — 9. galeb.

Navpično: 1. laso; alga. — 2. kadvaver. — 3. Marat. — 4. Aca; Alo-ma. — 5. Kerē; Apel. — 6. ovira; ide. — 7. tenis. — 8. padalec. — 9. mina; očet.

Rešitev problema št. 10

1. Db2—f2, Kc4×e5; 2. Sd5—f6, Ke5—d6; 3. Df2—c5 mat

1. ... Kc4×d5; 2. Df2—c3, Kd5—d6; 3. Dc3—c5 mat

1. ... c6×d5; 2. Sc5—d7, kar koli; 3. Df3 ali Sc5 mat.

PADAR

NAPISAL H. BETHGE

Neki padar — sam se je kajpak imel za izvrstnega zdravnika — je moral nekoč h kovaču, ki ga je mučila huda vročina. Zapisal mu je neko zdravilo in se poslovil. Kovač je poskusil zdravilo in se nakremžil, ker je bilo grenko. Ni se dolgo obotavljal: prijel je stekleničko in zlijl zdravilo na pod. Takoj nato je poklical ženo in ji naročil, naj mu prinese lonce kisllega zelja.

»Zelje čudovito diši,« je dejal, »daj mi ga, ga bom poskusil.«

Žena se je smejala in naložila možu zvrhan krožnik zelja. Kovač ga je s tekom popravil.

Ko je drugi dan spet prišel padar k njemu v vas, mu je kovač dejal: »Tvoje strašno zdravilo sem vrzel proč, toda naidele sem se izvrstnega kisllega zelja in vročina je izginila.«

Padar se je začudil. Šel svojo pot in si zapisal v svojo padarsko knjižico: »Kislo zelje dobro za vročico.« Nekaj dni nato je padarja poklical neki krojač, ki je prav tako zbolel za hudo vročico. Padar mu je zapisal kislo zelje. Bolnik je le nerad jedel kislo zdravilo, toda upajoč, da mu bo pomagalo, se je premagal in pojedel zvrhan krožnik. Ko je prišel drugi dan padar h krojaču, je ves prestrašen videl, da je mrtev. Izrazil je torej vdovni sožalje, ji polasnil, da je nienemu možu zapisal tisto zdravilo, ki je o njem vedel, da najhitreje pomaga in odšel.

Se med potjo si je pa zapisal v svojo padarsko knjižico pripombo: »Kislo zelje dobro za vročico, toda samo za kovače, ne za krojače!«

Demon ljubarni

• ROMAN • NAPISAL MARIJ SKALAN •

Toda naslednjega dne je Nada znovala preživljala težke trenutke. Nenadoma so jo divje napadle misli na grde govorce o njej in njena jeza na levca se je stopnjevala tako zelo, da se ji ni mogla upirati. Zbežala je od doma in preiskala vse mesto, da bi ga našla. Zgrizla bi ga in strgala. Nič ji ni bilo mar, kaj bi potem govorili o njej, in tudi zavest, da bi Dušan zaradi tega trpel, je ni mogla zadržati.

Toda našla ga ni. Bil je gotovo na potovanju. Tako se je spet umirila in kmalu je bila zadovoljna, da je pravčasno odpotoval. Samo da ga nikoli ne bi srečal! Nazadnje je pa celo čisto pametno preudarila:

»Prav za prav tudi z njim nisem postopala lepo. Izkoristila sem ga na grd način, da mi je neprosto voljno pomagal osvojiti si spet Dušanovo ljubezen. Ali ni v vsem tem poleg komike tudi nekaj tragike? Vzbujala sem mu upanja, moji nameni pa so bili popolnoma nasprotni. Tudi vsak drug bi v takem položaju podivil. Kaj bi storila šele jaz, če bi me kdo tako izkoristil!»

Pomirjena je odšla v novo stanovanje in se z neskončno ljubeznostjo lotila razmeščanja drobnarij, Dušanovih, svojih in novih, ki sta jih bila v zadnjem času nakupila. Potem je poskušala, kako bi najbolje razpostavila stole v jedilnici. Z zadovoljstvom je ogledovala novo veliko preprogo, ki jo je Dušan kupil po njenem okusu. Pokrivala je skoraj vsa tla v jedilnici, na njeni sredini je pa stala miza.

Ko se ji je zazdelo, da je našla najprimernejšo razvrstitev, je sedla na kavč in vsa srečno občudovala lepo pohištvo, prosojne zavese, stvari v veliki kredenci, luster s petimi žarnicami in veliko vazo, v katero je prinesla razkošen šopek rumenih in rdečih vrtnic, ki so zdaj širile po sobi prijeten vonj.

»Ah, dal« si je rekla nenadno. »Kako je vse tu lep! In to bo poslednji moj in Dušanov dom. Najin skupni dom. Saj je življenje vendarle lep! Če bi bila takrat skočila v Gruberjev preli, vsega tega ne bi doživela. In kdo ve, kako bi bilo tam? Nemara ni vse tako zelo preprosto? Človek mora živeti, dokler mu je usojeno. Samo v življenju lahko še kaj pričakuje; v smrti ne more ničesar.«

Tako jo je našel Dušan, ko je prišel po kosilu s posrečkom, ki je prinesel iz starega stanovanja njegove stvari in slike. Stikla mu je vsa sončna nospol in ga objela. Bil je vesel, da jo je našel tako vedro. In v tej vedrini je bila lepa kakor cvetoča pomlad tam zunaj v prirodi.

XXI.

Poročila sta se brez zunanjega bleška in razkazovanja. Dve priči in nič

več, kosilo v restavraciji v štirih in potem avtolaksi, ki ju je odpeljal na železniško postajo.

Dan pozneje sta sedela na terasi letoviškega hotela ob obali severnega Jadrana in strmela na morje, ki se je lesketalo v zalivu v svojem večno nemirnem valovanju. Junjsko nebo je bilo jasno in temnomodro. V lovorikah ob ograji je šumel veter in pozibaval veje palm na verandi. Nad morjem so se kričje spreletavali galebi. V daljavi se je dvigalo nad gladino nekaj jader ribiških čolnov, doli v kopališču so se pa kopali in sončili letovisčarji.

»Ali bi si bil mogel zamišljati tisti večer ob koncu januarja, ko me je Doljak poljnil v tvojo sobo, da bom že junija tvoja žena?« je nenadoma vprašala Nada.

Nasmehnil se je in dejal:

»Prav tako malo, kakor da bom sedel danes na tej verandi.«

»Tudi jaz bi se bila smejala, če bi mi bil kdo rekel, da fisto najino srčanje ne bo ostalo brez nasledkov,« je rekla Nada. »Toda čudovito: že takoj nato se je pričelo v meni nekaj dogajati. Prvo, česar sem se zave-

V 24 URAH

barva, plisira in kemlično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapustnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti poseljno perle in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

dela, je bila neznosna radovednost, če je mogoče, da si zaljubljen v Maro. Ali več, kaj je rodilo to radovednost?

»Kako naj bi vedel?«

»Rodila jo je ljubosumnost.«

»Ni mogoče.«

»Neverjetno, a resnično. Bila sem ljubosumna na Maro prej kakor sem je ljubila. Ljubosumnost je hodila pred ljubeznostjo. Ne smeš se zato čuditi, če sem bila tudi pozneje tako brezmejno ljubosumna na vsako žensko, ki se ti je približala. Če ne bi bilo Maro, te nemara sploh ne bi bila vzljubila.«

»Smešno,« je rekel Dušan; »na Maro nisem nikoli mislil. Sama se mi je ponujala. Potem se je za nekaj časa oklenila Boljaka, pa se je kmalu naveličal. Nazadnje je izginila iz našega kroga.«

»Prav tako bi se bil ti naveličal mene, če se ne bi bilo med nama dogodilo vse tisto, kar se je,« je rekla Nada.

»Mogoče,« ji je odgovoril. »Človek ni po doživljenih dogodkih ne more

vedno ugotoviti, kakšni vzroki so jih prav za prav rodili. Mnogo odločilnega se dogaja v naši podzavesti, do katere ne moremo priti z mislijo. Samo slutimo lahko. Nemara je pa tako tudi edino prav. Če bi si gradili življenje sami po miselnih zasluhlkih, bi ufegnilo biti neizmerno dolgočasno.«

»Da,« je rekla Nada. »Po vsej priliki ne bi postavili v svoj proračun nobenih pasiv.«

»Misliš muk in trpljenje.«

»Seveda. Muke in trpljenja so potrebna, da po njih občutimo in pravilno vrednotimo trenutke sreče. Če teh ne bi bilo, sploh ne bi vedeli, kaj je lepo.«

»Postalo bi brezlično,« je dodal Dušan. »Prav tako kakor sonce, ki bi vedno sijalo. Nihče se ga ne bi več veselil.«

»Res,« je pritrdila.

»Kdor hoče biti deležen najvišje slasti, mora spoznati tudi najgloblje muke. Samo življenje v viharjih je izpolnjeno z vsebino, ki je dragocenejša od enoličnosti tišine, pa če je ta tišina tudi sama slast. Sreča postane v negibljivosti tako brezmejno prazna, kakor postane plhka in usmrjena stojiča voda. To spoznanje je dozorelo v meni v zadnjem času do jasne zavesti.«

»Ko si premišljeval o življenju z menoj?« je vprašala.

»Da, ko sem premišljeval o tem, ali nej se s teboj poročim ali ne.«

»In si se zato odločil za poroko?«

»Da.«

»Kljub temu, da si vedel kakšna sem?«

»Prav zato.«

»In se ne boš nikoli kesal?«

»Tega ti ne morem obljubiti. Nemara bodo napočili trenutki, ko bom prepričan, da sem storil veliko nemarnost. Toda ti naj te ne plašijo, kakor ne bodo mene. Na bolj nevarno pot bi bila stopila, če bi si slepo zaljevala, da takih trenutkov nikoli ne bo. Morda bi se tedaj najin zakon kmalu razlrd zaradi razočaranja. Tako se ne bo.«

»Ali si o tem zares tako trdno prepričan?« ga je vprašala in ljubeče pogledala.

»Sem,« je rekel, »ker boš s svojim vsak dan drugačnim obrazom sama poskrbela za to, da se te ne bom naveličal.«

Zasmejala se je in tudi on se je nasmehnil.

Tako nasmejana sta, držeč se za roke, odšla z verande doli na morsko obalo. Sonce se je nagibalo proti zahodu in sence so oznanjale bližino večera. Stopala sta po peščini in poslušala šepet valov, ki so se poigravali s peskom in odriganimi halogami.

Dalje prihodnj

H*U*M*O*R

Klobuk

»Dobro,« pravi gospa Marja, »vzela bom tale klobuk za 150 lir. Prosim pa, da mi napišete tri račune. Enega za mojega moža, na njem naj bo napisano, da stane klobuk 100 lir, drugega za mojo prijateljico, nanj napišite, da stane klobuk 250 lir, enega pa zame in na njem navedite pravo ceno.«

Skrbna mati

»Gospo Stiskačevji nikdar ni prav, če gre njena hči sama v restavracijo.«

»Zakaj pa ne?«

»Ker mora potem sama plačati.«

Konec romana

»Ali se roman, ki ga bereš, konča slabo ali dobro?«

»Tega ne morem reči. Na koncu se glavna junaka poročita.«

V trgovini

Gospod Zmeda pride v neko konfekejsko trgovino in nemirno bega sem in tja. Eden izmed prodajalcev ga vpraša:

»Ali ste kaj izgubili?«

»Da, svojo ženo,« mu odgovori Zmeda.

»Zalne obleke dobite v prvem nadstropju,« se vljudno prikloni prodajalec.

Dobra rešitev

Šef: »Gospod Krol, že spet v pisarni spite.«

Uslužbenec: »Veste, gospod šef, doma mi je otrok vso noč jokal, pa nisem mogel spati.«

Šef: »Zakaj ga pa potem niste prinesli s seboj v urad?«

V knjižarni

Gospod Cmok je prišel v knjižarno in prosil prodajalko, naj mu knjigo, ki jo je bil pred nekaj dnevi kupil, zamenja.

»Kaj vam pa v njej ni všeč?«

»Konec,« se odreže Cmok.

Lovska

»Plonkar je stavlil z menoj, da bo na lovu toliko ustrelil, da ne bom mogel nesti.«

»No, in kdo je slavo dobil?«

»Plonkar. Ustrelil je kravo.«

Slab varuh

»Mamica, ali imam tudi jaz angela varuha?« vprašuje štiriletni Janko svojo mater.

»Seveda,« pritrdi mati.

»Kje je pa potem ta varuh, kadar me našeš?« se čudi otrok.

Profesorska

»Tu vidite svojevrstno lobanjo gorile,« razlaga profesor svojim učencem. »V našem mestu imamo samo dve takšni. Eno ima mestni muzej, drugo pa jaz.«

Dovolj vzroka ima

Ravnatelj: »Zal mi je, a odpustiti vas moram iz službe.«

Uslužbenec: »Zakaj neki? Saj nisem ničesar naredil.«

Ravnatelj: »Prav zato, dragi moj.«

Poznavalec ljudi

»Zakaj beračite? Saj ste vendar dovolj krepki, da bi lahko delali,« ošteva gospa Mernikova mladega berača, ki jo je prišel prositi miloščine.

»Hm,« meni berač, »saj ste tudi vi dovolj lepi, da bi lahko šli k filmu, pa vendar rajši stojite pri štedilniku.«

Zadovoljno muzaje se, je odhajal minuto nato premeljeni postopač po stopnicah s petilirskim bankovcem v rokah, ki mu ga je podarila Mernikova gospa.

Pri vedeževalki

Vedeževalka: »Srečali boste nekega mladega moža, se z njim poročili in odšli na dolgo poročno potovanje.«

Stranka: »Ali kvarte ne povedo, kaj bo moj mož rekel na to?«

Neumestno vprašanje

Oče: »Janezek, ali veš, zakaj sem te našel?«

Sinček: »Takšen si torej, očka? Niti ne veš, zakaj me tepeš!«

Bogastvo

»Ali je tvoj zaročenec bogat?«

»Pa še kako! Že pet mesecev skupaj hodiva, pa še ni obubožal.«

Narobe svet

»No, kako ti kaj ugaja v gostilni pri »Debeli raci?«

»Nič kaj. Vino je novo, natakarcia pa stara.«

Zagotovilo

Pacient: »Kaj pa, če se vam operacija na meni ne bo posrečila?«

Zdravnik: »Bodite brez skrbi, tega ne boste doživeli.«

Ogenj

Gospod Dreča pride v majhno mesto in prenoči v nekem hotelu. Zdravci ga zdravi krič:

»Ogenj! Ogenj!«

»Kako brezobzirni so ljudje,« zazeha Dreča, vstane in vrže skozi okno škaflico žgigalce.

Janezkova modrost

Janezek je vlučen in priden deček. Dobro si je zapomnil, da si ljudje voščijo za Božič in Veliko noč. Ker so ti prazniki že minili, on bi pa kljub temu rad svoji babici kaj lepega voščil, zamišljeno strmi v koledar in premišlja. Naposled se mu zjasni obraz. Vzame pero in pisemski papir, ter z okornimi črkami napiše:

»Draga babica! Srečen Vnebohod ti želi tvoj Janezek.«

Prepozno

Vedeževalka: »Varujte se nekega velikega, vitkega, črnolasega moškega.«

Gospa Golobova: »Prepozno, sem se že poročila z njim.«

Okna zaklonišč morajo biti proti zračnemu pritisku zavarovana vsaj z deskami, med katere vsujemo peska. Se boljše so pa hodi.

OBVESTILA „ŽEGOZE“ zadruga malih gospodarjev

Rodna krmila za mesec april bo delila zadruga malih gospodarjev šele po velikonočnih praznikih, počenši z 11. aprilom 1944. Vsak član prejme po 2 kg zdrobljenke na enoto, močno krmilo pa le na željo. Za koze so na razpolago otrobi. Kuncerejci naj prinese ob priliki prejema krmil s seboj potrdila, koliko koze so že oddali zadrugi.

Vrstni red je naslednji: Prvi teden delitve (11. april) številke 1 do 1000, drugi teden (17. april) številke 1001 do 2500, tretji teden (24. april) številke 2501 do 4000 in čez. Abecedni red za posamezne dneve je ta-le: Ponedeljek črke A—G, torek H—N, sredo O—R, četrtek S—Z. Ponovno prosimo, da se vsi prejemniki krmil točno držijo vrstnega reda, da ne bo zamere, ako bodo zavrnjeni, če pridejo ob nenravnem času.

Ob petkih ni redne delitve krmil, pač pa je na razpolago: klaino apno, kostni zdrob, krvna moka, močno krmilo, melasa, seno, topinambur, koruzje, pesa, semena in umetna gnojila. Ob sobotah je zaprto.

Jajca v umetno valjenje sprejema zadruga samo vsak petek ob 9. uri dopoldne. Sprejeti more le 600 jajc naenkrat. Vsak član, ki odda v valjenje, prejme potrdilo s točnimi podatki, kdaj naj pride po neoplenjena jajca in kdaj po izvaljeno piščančja.

Odpadke volnenih ali bombažnih pletenin in tkanin odkupuje zadruga vsak petek dopoldne proti potrdilu o prvenstveni pravici do odkupa prele za pletenine, izdelane iz teh odpadkov. Med take odpadke štejemo tudi odpadke starih nogavic, raznih krp, odrezkov itd. V pisarni prejme vsak zainteresirani posebej okoliščito, v kateri so vsa tozadevna navodila. Pa tudi ostala pojasnila glede dobave valilnih jaja, oddaje kumjih kožic, glede kumjih plemenjakov itd.

Kumje kožice, pravilno posušene, brez moljev odkupuje edino Žezza, vsak petek dopoldne in popoldne. Ob tej priliki tudi zamenjava zadruge članom surove kožice za izdelane proti primernemu plačilu.

Obolenje živali je treba takoj ločiti od zdravih ter je najbolje, da vsak primer bolezni takoj pošlje v veterinarsko ambulanto na Domobrantski cesti št. 21, ki posluša vsak dan od 14.—16. ure popoldne. Le tako zaležimo razpasene bolezni posebno pri perutnini, kjer nastopajo v zadnjem času razne množične bolezni kot kolera, kuza itd.

Borja za nakup in prodajo malih živali prav živahno potuje v pisarni malih gospodarjev na Gallusovem nabrežju 33. Povpraševanja za nakup in prodajo živali valilnih jaja, krmil itd. so prav živahna ter se vse vedno beleži na oglasno desko, ki služi za posredovanje kupci med člani.

Topinambur ali papeška repica je pri zadrugi spet na razpolago v omejeni količini. Topinambur je izvrstna krmna za perutnino, kunce, koze in prašiče, posebno v tem času, ko primanjkuje relem korenin in pese. Perutnini kuhamo to krmilo, ga zmečkamo in mešamo z otrobi. Tei mešanici dodamo še malo krvne moke, in kostnega zdroba, pa imamo najboljšo mehko krmno. Kuncem, prešicem in kozam polagamo le surove gomolje. Sedaj je prilika, da si člani nabavijo gomolje za razmnoževanje te rastline, ki tudi zelena daje dovolj sočne krmne kuncem in kozam. Vsestranska uporaba topinamburja je bila opisana v listu Mali gospodar leta 1940.

Društvo Mali gospodar Ljubljana bo tudi letos dodeljevalo svojim članom brezplačne plemenčke živali, predvsem kunce in koze. Zanimanci naj pošljejo pismene prijave do 15. aprila na naslov društva, kjer dobe tudi potrebna pojasnila.

Gospodarske knjige o raznih panogah malega gospodarstva so stalno na razpolago v pisarni malih gospodarjev.

KULTURNI TEDNIK

Napoleonova velika ljubezen. V mesecu marcu je izšla Dobra knjiga kot osemnaesti zvezek svojih publikacij francoskega pisatelja Octava Aubryja zgodovinski roman »Napoleonova velika ljubezen«, ki ima v izvirniku naslov »Maria Walewska«.

Octave Aubry spada med tiste znane francoske pisatelje, ki so si s svojimi, zlasti zgodovinskimi, ali biografskimi romani, pridobili širok krog čitateljev. Ne moremo jih pa prištevati k zares velikim romanopiscem tega genra, niti v samem francoskem niti v ostalem svetovnem leposlovju. Njegova glavna odlika je, da ostaja v svojih delih zvest izbrani snovi, katero dobro predstavlja, in da zna pisati tako, da osvaja čitatelja. Zlasti v lahkonosti pripovedovanja je mojster, vreden vsega priznanja.

Vse te odlike nam razodeva tudi njegov roman »Napoleonova velika ljubezen«, s katero nam je zdaj predstavljen v vzornem prevodu Vladimir Levstika. Res je, da Aubry ne sega v vse globine psiholoških fines, zato pa ostaja resničen in prikopen. Mimo tega nam riše tudi do-

Ali ste bili kdaj en sam dan lačni? Torej veste, kako hudo je stradati ali prezebiti. Zimska pomoč je posredovala, da tistim, ki so ostali brez strehe, ni bilo treba okusiti tega najbolj grenkega spoznanja. Podpirajte jo v plemenitem prizadevanju in prispevajte zanj! Naslov: Gospodarska cesta 2/I, tel. št. 47-57. Račun pošt. hran. št. 16.580.

voli zgodovinsko ozadje zgodovinske zgodbe o Napoleonu in polski grofici Mariji Walewki, ki se je najprej približala velikemu osvoboditelju sveta iz zgolj patriotičnih poljskih navedb, upajoč pridobiti ga za osvoboditelja njene nesrečne domovine, le pa pozneje začetila do njega resnična čustva, kakor jih je tudi on do nje. Tako sta se našli v viharjih začetnih let prejšnjega stoletja, ki so bili v tako marsičem podobni našim sedanjim, dve srci, da vzplamtita v ljubezni, katere spomin ne bo nikoli pozabljen. Ta njuna ljubezen se je razvila v čudovito idilo v tragedijo, in nam zgornjo dokazuje, kako ostalajo ljudje ljudje, tudi če liš usodna naključja postavijo na same vrhunce zgodovinskih dogajanj. Tragika v tej idili pa je v tem, da nista niti Napoleon niti lepa mlada Poljakinja dosegla svojih ciljev. Njuna ljubezen so ubile neizprosne nujnosti, njegovi politični načrti in zasnutki so se zrušili. In Poljska je bila obsojena (ti dalje skozi inferno usode, izvirajoče predvsem iz nesrečnega geopolitičnega položaja).

Kakor pri Francozih in pri vseh v katerih jezike je roman že preveden, bo našla »Napoleonova velika ljubezen« v Levstikovem prevodu tudi pri nas hvaležne bralce.

Steuben: Brzonožec in Puščica. V tisku in založbi Narodne tiskarne je izšel nedavno T. Volkuna prevod Fr. Steubena mladinske povesti »Brzonožec in Puščica«, obsegajoč 108 strani in obilo izvrstnih ilustracij. Podnaslov povesti je »Bela dvočela v uletelstvu pri Indijaneh«, kar nam že samo po sebi pove, da imamo pred seboj novo »indianerico«, katere pozna mladina pri nas in drugod predvsem po splošni Karla Maya. Vendar moramo Steubenovo povest z Divjeja zahoda prišteti med kvalitetnejše mladinske spise, do česar je upravičena že po zasnovi, izvedbi in lepem slogu. Mi-

mo tega je pisana stvarno in mestoma zelo topla, da nedvomno osvaja mlada srca. Njena posebna odlika je pa še v tem, da nam ne prikazuje indijancev kot zlobnih in zavrnjenih bitij, marveč jih riše z vso človeško razumevnostjo in objektivnostjo. Posebno prikupno so unodobni dvanaestletni indijanski junaki Tekumze in njegovi tovariši šavanske bratovščine mladih gorskih levov. Mladji čitatelji bodo mogli iz te zgodbe spoznati resnično indijansko življenje v zdi že zaključeni preteklosti, boli objektivno in resnično naravno, kakor iz mnogih drugih. Čedna ilustracija močno poživlja tudi sicer grafično prikužno knjigo. Cena broš. knjigi je 25 lir.

Razstava Lejzeta Perka. V Kosovem salonu (v prehodu Nebotičnika) je priredil mladi slikar Loize Perko razstavo svojih novjših del in nam tako ponudil priliko za širši vpogled v svoje snovanje in razvoj. Perko se je prišel posvečati slikarstvu pred leti kot diletant in le bi močno pod tuji vplivi (zlasti pod Miheličevimi). Nadaljnje izobraževanje in vztrajno delo mu je pa omogočilo, da le prišel bolj in bolj dobivati svojo osebnost, ki je zdaj že vedaj ali manj izoblikovana. Prav to je dokaz, da je slikarska osebnost Razstava pri Kosu nam ga prikazuje že kot enotno ubranega kratinarja, portretista in kompozicionista, ki sicer še ni prečiščen do zadnjih konsekvenc, ki na nam zagotavlja v nadaljem razvoju še kvalitativne dozorevanje. V tem upanju napotuje posebno še njegova izredna prirodnost in vztrajnost. Stil, ki si ga Perko ustvarja, je asimilacija elementov več smeri modernega slikarstva, ki pa se počasi zlivajo v harmonično sintezo. Ti elementi sezajo od impresionizma preko ekspresionizma do nove stvarnosti. Mimo tega se pričenja Perko uveljavljati tudi kot grafik.

in

Ali se tudi vi vsega bojite?

Večina ljudi je žrtev strahu. Mnogi ljudi muči neki nedopovedljiv strah, tako da v življenju ne morejo prav uspevali in napredovati. Čeprav se tega niti ne zavedajo, se zmerom nečesa boje, bodisi odgovornosti, bodisi srečanja z nekaterimi ljudmi ali tega, da bi morali biti samostojni tam, kjer so se doslej na druge naslanjali. Prav zato izpuste marsikatero priložnost, ki bi jim pomagala do boljšega in bolj harmoničnega življenja, in prav zaradi tega strahu pogosto ukrenejo marsikaj narobe.

Nekateri ljudje so pa zmerom slabe volje in potrti. Preplašeni gledajo v prihodnost, vedo, da utegnejo doživeti tudi marsikaj neprijetnega. Boje se, da bodo bolni in da ne bodo mogli hoditi v službo. Vselej, kadar izvedo, da je zbolel ali umrl kakšen njih znanec, se zboje tudi sami zase.

So ljudje, ki se boje, da bodo obubožali ali da se jim bo kaj hudega zgodilo. Sami ne vedo kaj. Morda kakšna nesreča. Morda bodo ob čast, ob premoženje, ob ljubljeno bitje. Kar venomer se izprašujejo, kaj bi kazalo storiti, da bi se zavarovali proti takšnim morebitnostim. Kaj bo z njimi na stara leta? V duhu že vidijo ubožnico, kjer bodo morali bedno životartiti poslednja leta svojega življenja. Polni črnih slutnj so, nikoli vedri nikoli vesel.

Med takšnimi preplašenimi ljudmi so tudi tisti, ki se nečesa boje, pa sami ne vedo, česa. Že če pismo na potirka na vrata, se stresejo in prestrašijo. Če se takšen strah stopnjuje, se zgodi, da si tak bolnik — saj ta strah je že bolesten — po več dni ne upa v družbo ali na ulico.

Strah nas muči zato, ker podležemo sugestiji. Na svetu ni ničesar, česar bi se človek bal že toliko časa naprej. Bojimo se neposredno nevarnosti in se hkrati tudi zavarujemo proti njej. Če pa stalno mislimo na kakšno nevarnost, jo tako rekoč priključimo. Obvladati strah, pomeni premagati nevarnost, ki nam morda res grozi. Zato drži pot do skladnega duševnega življenja samo čez obvladanje strahu.

Morda ste tudi vi med tistimi, ki se vsega bojite. Bolezni. Revščine. Nesreče. Torej morate ukreniti vse, da strah premagate.

Strah lahko premagamo, če se mu postavimo po robu in ugotovimo: zakaj se bojim? Česa se bojim? Stori bom vse, da se tisto, česar se bojim, ne bo moglo zgoditi. Torej je ta strah odveč.

Po malem se boste navadili, gledati strahu v oči, navadili se boste pa tudi občutka samostojnosti in prepričanja, da se moremo proti vsem ujmam in nadlogam boriti.

Se en način je, kako premagamo strah. Spriznamo se z dejstvom, ki se ga bojimo. Vse dotlej, dokler se skušamo boriti proti stvari, ki nam grozi, smo z njo v sovraštvu. Brž ko jo pa priznamo in smo celo pripravljeni pretrpeti jo, nam odleže in strah izgine. Tako je tudi naš najvišji učitelj učil, da moramo ljubiti svoje sovražnike in potrpežljivo prenašati trpljenje, dobro vedo, da se bomo tako izognili brezplodnemu strahu. Boljše je torej, da se spriznamo z neizogibnimi stvarmi, ki se jih bojimo, ker si tako pridobimo več svobodne volje in samozavesti, tako da ti »strahovi« nimajo več nad nami uničujoče moči.

R. S.

NAŠ NAGRADNI NATEČAJ

Kotiček za praktične gospodinje

Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Jetrni zrezki

Izlistni jetrno klobaso v posodo, dodaj 1 jajce, ščepec majarone, popra, sesekljane čebule, česna in potrhila in prepražena kuhana riža in soli. Nato vse dobro premešaj, izoblikuj zrezke, potresi jih z moko in dai peč. Če hočeš imeti omako dai v mast žlico moke in gorčice ali pa paradižnikove meze in zalij z vodo.

Makarov narastek

Skuhaj primerno količino dobro opranih makaronov in razrežena cvetača. V kozici zameri na olju drobno zrezano čebulo in vse skupaj ohladi. V ohlajeno olje vmešaj jajčni rumenjak, makarone in cvetačo, nato pa rahlo primešaj še sneg, postavj v vročo pečico in speči.

D. F.

Kostanjeva potica

Napravi, kakor pač moreš, dobro testo. Med tem ko testo vzhaja, pripravi nadev: 1/2 kg posušenega kostanja, ki ga dobiš zdaj v trgovinah, zmeli na strožico za mletje oreh, ga popari z umetnim mlekom, dodaj maslo, malo sladkorja, malo marmelade, cimeta, vanilijevega sladkorja, 3 do 4 žlice klinčice in če imaš, tudi malo žganja. To vse dobro premešaj in dai v zaprto posodo vsaj za eno uro. Vzhajalo testo zalijaj, namazaj z nadevom zvij in speči. Potica bo prav dobra skoraj takšna kakor orehova.

D. V.

Za vsak prispevek, objavljen v »Kotičku za praktične gospodinje«, plačamo 10 lir. Znesek dvignete lahko takoj po objavi v naši upravi. Po pošti pošiljamo šele takrat, ko se nabere več takšnih nakazil. — Prispevke naslovlite na Uredništvo »Družinskega tednika«. Kotiček za praktične gospodinje, Ljubljana, Pošta predaj 253.

Vpliv svetlobe na razvoj dojenčka

Ni dolgo tega, kar sem bila pri neki svoji znanici, mladi, srečni mami. Kajpak sem jo zaprosila, naj mi pokaže svoj zakladek. Pritisnila je prst na usta in me peljala v otroško sobo, kjer je novopečeni princ spal sanje pravičnega. Soba je bila velika, zračna, obrišana proti fuzi. Presenetilo me je pa, da je bila sredi dneva zastira z rebrastimi. Vprašala sem znanico, zakaj je sobo zatemnila.

»Tako otrok bolje spi, ker ga svetloba ne moti,« mi je odgovorila. Razložila sem ji, da otroka svetloba prav gotovo ne moti, razen če ni neposredna. Če torej otrok ne leži neposredno pod električno svetilko ali tako, da mu sije sonce naravnost v obraz, Sicer pa otrok brez škode spi v čisto svetli sobi. Znanica me je nekoliko nejevolno poslušala.

»Moja mati mi je povedala, da smo mi vsi — in bilo nas je šest — spali v zagrnjenih sobah tudi podnevi,« mi je naposled dejala.

Videla sem, da je nisem prepričala, zato bom napisala teh nekaj besed vsem tistim, ki so še ne zavedajo, kakšnega pomena je svetloba za zdravje naših najmanjših.

Po vsemestih so stanovanja pogosto temna, posebno kuhinje so obrišane na dvorišče in imajo premalo svetlobe. Mati ima pa rada svojega

ljubljenčka zmerom tik sebe in zato prenese otroško kosarico v kuhinjo. In tako je otrok večino svojih prvih mesecev ne samo v slabu razsvetljenem prostoru, temveč tudi v zraku, nasičenem s separami in raznimi izparinami. In mati je namesto otroku koristila, še škodovala.

Otrok ne more skotiti ali pasti iz kosarice, zato ga brez škode pustite spati in počivati samega v najsvetlejšem prostoru v stanovanju. Tudi ni res, da bi otroka svetloba pri spanju motila. Naše matere in babice so pač živele v tem zmotnem prepričanju, ker niso bile poučene. Zato je bilo pa tedaj tudi toliko rahlih, bledih, nemojnih otrok, ki se jim še danes poznajo posledice angliške bolezni. Zdravniki so namreč ugotovili, da je pomanjkanje svetlobe, svežega zraka in sonca glavni vzrok te bolezni, ki utegne imeti zle posledice za vse življenje, če je ne zdravimo, ali še bolj če je ne preprečimo.

Preprečimo jo pa prav lahko. Imejmo otroka kar največ na zraku, na soncu, na svetlobi. Vsaj na svetlobi, če že stanovanje ni sončno. Skoraj vsako stanovanje ima pa kakšen svetel prostor. Uredimo ga torej za otroka!

Sonce zamori bakterije, zato so najprimernejše otroške sobe tiste, ki so najbolj sončne. Sonce, siloč skozi steklo, pa nima tiste čudotvorne moči kakor sonce, ki neposredno pride do naše polti. Zato moramo otroka tudi večkrat peljati na zrak, na vrt, v park, na travnik, kamor koli že, samo da je ozračje mirno in ni prahu. Zelo zdravo je, če otroka s kosaro vred postavimo k odprtemu oknu na sonce. To velja kajpak za tisti letenski čas, ko je zrak tako tople, da se otrok ne more prehladiti, če le okno odpre.

Spanje dojenčka pri zatemnjenem oknu je samo nepotrebna in slaba razvada. Navadimo otroka spati pri dnevnem svetlobi, pa bomo imeli manj dela, hkrati pa manj skrbi, da bi otrok zbolel za angliško boleznijo. Prve dni bo otrok sicer nekoliko nemiren, ker je vajen spati v temi, toda v nekaj dneh se bo privadil in bo spal mirno in trdno kakor popoči.

(u)

Jabolka so zdrav sad

Jabolčna lupina je posebno priporočljiva za živene ljudi. V mnogih klinikah in sanatorijih zdravijo živčno bolne samo z jabolčnimi lupinami. Marsikatero živčno bolezen tako čisto ozdravimo, ali pa vsaj omilimo. Jabolka delujejo na sokove, potrebne za krepitev možganskega delovanja. Prav zato se tako pogosto zgodi, da si želimo jabolka če smo duševno zelo utrujeni.

Razen tega pa jabolko učinkuje takoj pomirjevalno tudi v trenutkih nenadnega razburjenja. Jabolko je odlično zdravilo za žolčne kamne, razen tega pa pospešuje ugodno delovanje ledvice in ureja prebavo.

Najbolje je, če jemo jabolka jutraj na prazen želodec. Vendar jih ne smemo lupiti, saj so tik pod lupino najvažnejši in najkoristnejši vitamini. Presna jabolka so, kakor vse presno sadje, mnogo bolj zdrava kakor kuhana. Ljudje, ki trpe za nespečnostjo, bi morali tik pred spanjem pojediti eno jabolko ali dve in kmalu bi se jim spanje izboljšalo. Jabolko razen tega veča železno kislino in je zato priporočljivo tudi za vse tiste, ki trpe za zgažo in podobnimi žlednimi nadlogami.

Nazadnje je jabolko zelo koristno tudi za higieno kože. Prav zaradi slabe prebave, zaradi slabega spanja in duševnih depresij imamo grdo, nečisto polt. V vseh teh primerih so jabolka izvrstno zdravila.

(Ti trije modeli so risani izrečno za »Družinski tednik« in niso bili še objavljeni.)

Tri moderne in elegantne športne obleke za prve pomladne dni. Prva obleka je temnomodra, okrašena s pošivki. Široki pas je lemnordec — Druga obleka je dvodelna in vijoličaste barve. Vložek ob vratu je bel. — Tretja obleka je primerna samo za vitke postave. Pas je moder. Obleka se zapenja z zadržko do ovratnika.

Kdaj se rode največji otroci

Neki ameriški znanstvenik je deset let preiskoval razne vplive, ki učinkujejo na rast otrok. Prišel je do spoznanja, da se največji otroci rode vsako leto v mesecu maju, juniju in juliju. Najmanjši otroci se pa rode v februarju, marmu in aprilu. Srednjeveliki otroci zagledajo luč sveta v mesecih avgustu, septembru, oktobru in novembru.

Isti učenjak tudi trdi, da vplivajo na velikost otrok pri rojstvu tudi razne druge okoliščine. Tako ni vseeno, ali sta oči in mati matna, velike ali srednje postave. Med najboljši značilne okoliščine pa spada socialni

prtega v vročo, položimo za več ur v toplo peč. Kajpak moramo pa še posebej poudariti, da peč ne sme biti prevročna, da se perje ne vname ali pa osmadi.

Obkladki

Za nego polti so tudi obkladki nujno potrebni. Povzročijo namreč živahnosti krvi obkol po koži in izpodbude lojnice k čiščenju.

Ce je tvoja polt suha, delaj vroče obkladke, za masno polt so pa priporočljivi mrzli. Postopek za obkladke je čisto preprost. Vzemij platineno krpo, jo zloži in pomoči v vroč kamilčni ali bezgov čaj. Nato jo nekoliko ožmi in položi za dve minuti na obraz. To ponovi petkrat, potem pa obraz dobro izplakni v mlačni vodi in zbršij z brisačo. Nato se še namazi s kakšno dobro masno kremo.

Ne več mlade ženske, ki opazijo, da so se jim z leti znojnice razširile, ne smejo delati obkladkov z vročo vodo. Tako bi se jim znojnice le še bolj odprle.

Namesto obkladkov z vročim kamilčnim ali bezgovim čajem, lahko delaš tudi obkladke z vročo vodo, ki si ji pridala nekaj kapljic navadnega olja. Te obloge pomagajo predvsem bledim ženskam. Koža postane po njih nežno rožnata in mehka.

Mrzle obkladke smeš delati samo tedaj, če ima tvoja polt velike, razširjene znojnice in si vidiš utrujena. Tedaj naredi takole:

Precej veliko platineno krpo pomoči v ledenomrzlo vodo, jo dobro ožmi in položi na obraz. Krpo push na koži le malo časa, približno tako dolgo, da se ogreje. Zato mrzle obkladke pogosteje menjaj kakor vroče. Sicer naj pa ves postopek traja kakšnih pet minut. Nato si obraz dobro umij v mlačni vodi in obriši in namazi z masno kremo.

Najbolje je, da si obkladke delaš zvečer, ko ne misliš več zdoma. Tedaj si obraz najprej dobro umij z milom in vodo, pripravi vse potrebno za obkladke, nato pa leži v posteljo dolgo, da bo telo čim bolj sproščeno. Zglavje naj bo trdo in v isti višini kakor ostala postelja. Blazine ne potrebuješ!

Vsak teden si določi en dan, ko boš zvečer položala na obraz obkladke. Tako boš polti pomagala, da bo dolgo ostala mladošna in napeta. Tudi majhne gubice boš z ntimi odpravila, velike pa zagladila, da ne bodo več videli tako globoke.

Kakšni so vaši nohti?

Vsaka ženska bi imela rada lepo oblikovane roke, dolga prste in tanke členke. Narava seveda tega ni podarila vsaki. One, ki le pri njih narava s svojimi darovi skoparila, bi morale zato negi rok posvečati še posebno pazljivo in tako doseči ono stopnjo, ki že meni na lepoto, ali le pa včasih celo prekaša.

Pametna ženska tudi pri negi rok ne bo pretiravala. Nohti naj ne bodo prodolgi in kričeče pordečeni, temveč lepo na kratko pristriženi, čisti in zdravi. Če si jih katera položi v belim lakom ni prav nič hudega, če li to ugaia. Kožo na rokah na najbolje negujeto tako, da jo večkrat na dan natreže z masno kremo, seveda pa morate prej roke dobro umiti v precej vroči milnici.

ZA VSAKO NEKAJ

Ce je tvoja torbica izgubila lesk, jo umij s toplo vodo, ki si ji pridala nekaj kisa. Potem jo z mehko krno toliko časa drni, da bo torbica popolnoma suha.

Ce ti ranica na prstu, ki si si jo po nerodnosti zarezala z nožem, poča nehati krvaveti, položi nanjo kosček vate, namočene v vroči vodi. Ranica se bo takoj zaprla in kri ne bo več tekla.

Madež od rdečila (rdečega »šrnila«) odpraviš iz platna, volne in svile najhitreje s svežo gorčico, ki jo na debelo namažeš na rdečo mesto in pušiš na blagu čez noč. Drugi dan blago dobro izplakni v mlačni vodi.

Preden se lotiš dela na sajastem štedilniku, si roke dobro namli. Nesnaga se potem ne bo tako pričila in jo boš z lahkoto izmila.

Ce si z vročim likalnikom perilo nekoliko zasmodila, a niti še niso prežgane, zdrgni madež v borovi vodi in ga potem dobro izplakni, pa bo izginil.

Sivanke v kuhinji kaj rade riave. To preprečiš, če jih večkrat vboješ v kos mila in jih potem dobro izbriseš.

Ce te oči zaradi dolgega branja ali slabega sedenja v kinu skele, si polajši nanje tople obkladke.

Gotovo te jezi, če ti obleka zmerom znova zdrkne z obealnika. Ovij obealnika na obeh koncih z ozkim gumastim trakom, pa te nevednost ne bo več jezila.

Konec prstov pritisni tesno na sence, zapri oči, potem jih pa čez nekaj trenutkov spet počasi odpri. Če si si pred to vajo obraz dobro natrla s kakšno masno kremo, se boš po njej počutila vse bolj svežo.

Hu, ta kurja očesa!

»K zobozdravniku in k pedikerju me prav nič ne vleče,« mi je ondan rekla neka znanka. Sodeč po njenih zobeh res ni pogosto pri zobozdravniku, čeprav bi bilo nedvomno boljše, če bi se večkrat oglasila pri njem. Nog ji pa nisem videla, ker je bila obuta. Zato sem jo vprašala, ali ima res tako boleče noge.

»In še kakole! je vzkljnila. »Otiščance imam in kurja očesa, da je jo!«

»Gotovo nosite premajhne ali preozke čevlje,« sem si drznila pripomniti.

»O, ne, samo čevljarji mi jih nikoli prav po meri ne naredo.«

Kakor koli že, otiščanci in kurja očesa so posledica slabe negovanih nog in premajhne obutve. Najboljše je, da se spriznamo s številko svoje noge in posimo dovolj velike čevlje, pa se tako izognemo boleznim nog. Če smo si na že nakopale kurja očesa ali otiščance, hodimo redno k pedikerju, da nam bo nogo spet v red spravila.

Od česa vsega dobimo otiščance, debelo kožo in kurja očesa? Od premajhnih, pa tudi od prevelikih čevljev, od zgubancene podloge na podplatih, od zgubancenih opetnic, od raztrganih in nabranih nogavic, od jedkega prahu, ki nam razjeda polt, skratka od slabe nege nog in neprimerne obutve.

Zdravila za kurja očesa, ki o njih beremo pogosto v časopisih, so po navadi jedka in silno razjedajo kožo okrog kurjega očesa. Zato je boljše, da si damo kurje oko izrezati ali zdravit pri strokovnjaku, ki ima pri roki potrebno orodje in tudi potrebno razkužilo, če teče kri. Kajpak moramo prej nogo namakati, da se koža zmehča in odmoči.

Imamo pa tudi nekaj domačih zdravil za kurja očesa, ki jih ne kaže omalovaževati. Med njimi je vroča kopel v vodi, ki smo ji pridali olupljenega divjega kostanja. Štiri litre kropla zmešamo z dvema pestema kostanja, počakamo, da se primerno ohladi, in nato v tej vodi namakamo noge. Čez noč si nato na kurje oko navezemo rezino česna, čebule ali limone. Takšen obkladek naredimo več noči zapored; kmalu se bo kurje oko tako omehčalo, da ga ne bo težko izkropiti.

Vnetega kurjega očesa ne smemo rezati ali zbadati, temveč ga samo razkužimo z žganjem ali kakšnim drugim alkoholom, pa bodo bolečine kmalu ponehale. Dobro je, če imamo hudo občutljiva ali celo odprta kurja očesa zavarovana s čisto krpicco, da ne prideta do njih prah in druga umazanija.